

Memo

Aan [REDACTED] ProRail
Van [REDACTED] Movares
Telefoon [REDACTED]
Kenmerk B85-IVE-KA-2100003
Projectnummer RA131672
Onderwerp Inrichtingsplan ecologie onderstation Meulunteren
Datum 10 februari 2021

Inleiding

In een eerder stadium zijn ter plaatse van het nieuwe te realiseren onderstation te Lunteren mogelijkheden bekeken voor bovenwettelijke maatregelen¹ wat betreft de inpassing van ecologische aspecten bij het realiseren van het nieuwe onderstation Meulunteren. Naast deze mogelijkheden hanteert de gemeente Ede een puntensysteem voor het inpassen van ecologische maatregelen bij het uitvoeren van inrichtingsplannen (Natuurinclusief bouwen en ontwerpen gemeente Ede²). Uit het puntensysteem volgt dat er voor voorliggende realisatie gekomen dient te worden tot een score van 25 punten. Voorliggende memo geeft een beschrijving van de toe te passen maatregelen en de bijbehorende punten en is in die zin een concretisering van de eerder opgestelde memo bovenwettelijke maatregelen. Naast onderstaande concretisering zijn tevens gemaakt: (1) een ontwerptekening van het landschappelijk inpassingsplan en (2) een ontwerptekening van het onderstation. Deze tekeningen bevatten de visuele weergaven van onderstaande maatregelen en zullen separaat met voorliggend document geleverd worden.

Vanuit de eerder opgestelde memo en het puntensysteem van de gemeente Ede is gekozen voor het realiseren van onderstaande maatregelen op/in en rond het onderstation Meulunteren. Tussen haakjes staat het aantal punten dat vanuit het puntensysteem toegekend wordt aan de maatregel. Per maatregel is een nadere toelichting gegeven, onder andere over de plaatsingsvoorwaarden indien van toepassing.

Gebouwontwerp

Scholekstervriendelijk grinddak (1 punt)

Het dak van het onderstation zal scholekstervriendelijk ingericht worden middels het toepassen van grind. Bij het scholekstervriendelijk maken van het dak wordt het dak ook veilig gemaakt voor de soort door het aanbrengen van valbescherming bij hemelwaterafvoeren (uitrusten met gaas zodat jonge vogels er niet in kunnen vallen) en er dienen twee schuilgelegenheden aangebracht te worden tegen hitte en predatie. Dit zal gebeuren door het plaatsen van pallets of kleine rioolbuizen op het dak.

Neststeen huismus (5 punten)

In de directe omgeving van het plangebied zijn veel huismussen waargenomen. Naar verwachting broeden deze dieren aan de Hessenweg 168. Huismussen broeden meestal onder daken, in gaten en kieren van gebouwen of in speciale mussenkasten. De agrarische bedrijven en rommelige terreinen in de omgeving bieden geschikt foerageergebied voor huismussen. De

¹ Memo Bovenwettelijke maatregelen ecologie OS Lunteren, B85-IVE-KA-2000158, RA131672, 29 oktober 2020

² <https://www.ede-natuurlijk.nl/natuurinclusief>

Memo

Kenmerk B85-IVE-KA-2100003

verwachting is echter dat verblijfplaatsen in beperkte mate aanwezig zijn in de omgeving. Huismussen broeden namelijk graag in een los kolonieverband. Dat betekent in de buurt van elkaar, maar niet te dicht op elkaar. Ten behoeve van de huismus zullen 5 huismusneststenen in het gebouw aangebracht worden op een minimale hoogte van 3 meter aan de noord- of oostzijde. Belangrijk is dat de neststenen niet te dicht op elkaar geplaatst worden in verband met concurrentie tussen individuen. Tussen de te plaatsen neststenen zal minimaal 1 meter ruimte gelaten worden bij plaatsing.

Kraamkast vleermuizen (3 punten)

In de omgeving van het plangebied komen vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis voor. Dit is een gebouwbewonende soort die verblijfplaatsen in o.a. spouwmuren en daken heeft. Mogelijk wordt de bomenrij en het groen langs de Hessenweg al gebruikt als vliegroute. Daarnaast bestaan er voldoende geschikte foerageergebieden in de omgeving. Om de spouw gedeeltelijk geschikt te maken zal er een kraamkast geplaatst worden op de zuid/zuidwestkant. Exacte plaatsing zal bepaald worden door de exacte positionering van het onderstation ten opzichte van het spoor. De kast dient van grote omvang te zijn, uit meerdere lagen te bestaan en ingemetseld te worden in de muur van het onderstation. Gekozen kan worden voor de kraamkast van Koninklijke Tichelaar of vergelijkbaar. De Tichelaar is een kast die geschakeld kan worden. Door twee kasten te schakelen ontstaat een kast met een afmeting van 47x86x10 centimeter. De invliegopening van de kast dient hierbij op minimaal 3 meter hoogte geplaatst te worden. Indien mogelijk wordt een hogere plaatsing aanbevolen. De invliegopening dient daarnaast vrij van obstakels en verlichting te zijn en niet toegankelijk voor (grondgebonden) predatoren. Het plaatsen van de vleermuiskast en het aantrekken van insecten middels het aanplanten van een kruidenrijk mengsel versterkt elkaar hierbij. Omdat bij deze maatregel niet de volledige spouw geschikt wordt, maar wel gekozen zal worden voor een meerlaagse variant van voldoende omvang (minimaal 2 kasten schakelen, maar meer is beter) die voor verschillende verblijfsfuncties kan dienen wordt aangenomen dat de toe te kennen punten tussen 2 en 5 liggen, in dit geval wordt uitgegaan van 3 punten.

Insectenstein (3 punten)

In de muur van het onderstation zullen aan de zuidkant insectenstenen geplaatst gaan worden. De hoogte van de stenen dient tussen de 50 en 300 centimeter te liggen. Er zullen 15 stenen geplaatst worden (zie ook insectenhotel voor nadere toelichting).

Vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting (5 punten)

Verlichting rondom het onderstation zal zo minimaal als mogelijk gehouden worden. Enkele verlichting zal echter geplaatst moeten worden. Hierbij wordt vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting toegepast. Speciale armaturen worden gebruikt om de verlichting naar beneden te richten (geen uitstraling naar boven). Daarnaast dient LED verlichting met een amberkleur toegepast te worden.

Buitenruimte

Mezenkasten (2 punten)

Er zullen op 3 meter hoogte aan 2 bomen in de buitenruimte mezenkasten gehangen worden ten behoeve van kleine zangvogels. De combinatie met een groene aankleding van de omgeving (bomen, zaadmengsel etc.) versterkt elkaar.

Memo

Kenmerk B85-IVE-KA-2100003

Insectenhotel (2 punten)

In de spoorberm bloeien een aantal soorten gele composieten. Dit zijn onder andere jakobskruid, klein streepzaad en gewoon biggenkruid. Deze soorten zijn belangrijke drachtplanten voor solitaire bijen zoals de metselbij, kleine roetbij, kruiskruidzandbij, pluimvoetbij, tronkenbij en grote bladsnijder. In de greppel tussen spoor en weg staan met grote kattenstaart, moerasandoorn, wilgenroosje en akkerdistel waardplanten voor soorten zoals kattenstaartdikpoot, grote bladsnijder, grote wolbij, andoornbij en gewone behangersbij. Een aantal van de genoemde soorten nestelt in de grond waar zij gangen graven en andere soorten nestelen in hout en dus ook in insectenhôtels. Het insectenhotel zal gericht zijn op het zuiden. Van belang is dat in het insectenhotel materiaal met een verscheidenheid aan openingsgroottes wordt aangeboden. Daarnaast dient het insectenhotel een afmeting van minimaal 1 m² te hebben (maar groter is beter), robuust te zijn, een vrije aanvliegroute (geen beplanting direct voor het hotel) en beschermd te worden tegen regen (bijvoorbeeld door toepassen van een kleine overstek) en wind (plaatsing op een beschutte plek).

Sleedoorn en meidoorn inclusief klimop (2 punten)

Gezien de grote aantallen huismussen in de omgeving biedt de aanplant van struweel en heggen schuilplaatsen voor huismussen. Daarnaast worden allerlei insecten aangetrokken door het aanplanten van inheemse soorten struiken die dan weer als voedsel voor jongen kunnen dienen tijdens de broedperiode. Er zullen twee sleedoornstruiken en één meidoorn struik aangeplant worden rondom het onderstation. De sleedoorn kan uiteraard als waardplant dienen voor de sleedoornpage, maar daarnaast kan de struik dus ook gebruikt worden door mezen, mussen en insecten. Bij de meidoorn wordt daarnaast klimop aangeplant om te zorgen dat deze struik uiteindelijk wintergroen blijft en zo in de winter optimaal door de huismus gebruikt kan worden.

Inheems zaadmengsel (5 punten)

Ten gunste van insecten, vleermuizen en vogels, en om andere maatregelen te versterken zal over een oppervlak van minimaal 100 m² een inheems kruidenrijk zaadmengsel aangebracht worden. Het inzaaien dient te gebeuren op gras of braakliggend terrein zonder bomen en struiken. Door de gemeente wordt voor zaadmengsels verwezen naar de leveranciers Medigran en Cruydhoeck.